

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 18 hallituksen esityksestä maaseutuelinkeinohallintoa koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunta on 2 päivänä lokakuuta 1992 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 191.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina osastopäällikkö Timo Kotkasaari maa- ja metsätalousministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Heikki Kaninen ja lainsäädäntöneuvos Pekka Vihervuori oikeusministeriöstä, vs. pääjohtaja Eero Nordberg maatilahallituksesta, johtaja Erkki Heinänen Valtion maatalouskemian laitoksesta, johtaja Pentti Teittinen Valtion siementarkastuslaitoksesta, johtaja Esko Uusi-Rauva Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksesta, toimistopäällikkö Kristiina Borg Valtion eläinlääketieteellisestä laitoksesta, agronomi Antti Huhtamäki Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, puheenjohtaja Ola Rosendahl Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, pääluottamusmies Seppo Mäki Akavasta, pääluottamusmies Matti Salomaa Valtion ammattiliitosta, pääluottamusmies Ritva Ursin Valtion Henkilöjärjestöjen Keskusliitosta, pääluottamusmies Ilkka Rein Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliiton Julkisten alojen ammattijärjestöstä, pääsihteeri Esko Joutsamo Suomen luonnonsuojeluliitosta, apulaistoiminnanjohtaja Rauno Kostainen Kalatalouden Keskusliitosta, toiminnanjohtaja Timo Seppälä Suomen Kalamiesten Keskusliitosta, kalastusbiologi Antti Ylitalo Oulun kalastuspiiristä ja vuorineuvos Yrjö Pessi.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lait maaseutuelinkeinohallinnosta, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksesta, kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta sekä muutettavaksi kalastuslakia ja maatilatalouden kehittämismisrahastosta annettua lakia.

Esityksen tarkoituksena on kehittää maatilahallintoa siten, että maatilahallitus keskusvirastona lakkautettaisiin. Maatilahallituksen tehtävät jakaantuisivat pääasiassa maa- ja metsätalousministeriön sekä perustettavien uusien viranomaisten kesken. Maaseutuelinkeinohallinto käsitteisi siten ministeriö-, maaseutuelinkeinopiiri- ja kunnallisen tason.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tuki-, asiantuntija- ja sisäisiä palveluja varten perustettaisiin maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Valitusasioita käsitteisi perustettava maaseutuelinkeinojen valituslautakunta. Kasvintuotannon tarkastuskeskus hoitaisi nykyiset maatilahallituksen kasvin-tarkastuksen ja torjunta-aineiden toimialojen sekä maatalouskemian laitoksen ja siementarkastuslaitoksen tehtävät. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos hoitaisi nykyisin valtion eläinlääketieteelliselle laitokselle ja maatilahallituksen maitovalmisteiden tarkastuslaitokselle kuuluvat tehtävät. Uudistukseen liittyen ehdotetaan myös maatilatalouden kehittämismisrahastosta annettua lakia tarkistettavaksi korvaamalla rahaston neuvottelukunta johtokunnalla ja siirtämällä rahaston käyttösuunnitelman vahvistaminen valtioneuvostolta maa- ja metsätalousministeriölle.

Maaseutupiirit ja kalastuspiirit yhdistettäisiin yleishallinnollisesti maaseutuelinkeinopiireiksi. Yhdistäminen vaatii myös kalastuslain tarkistamista.

Esityksen tarkoituksena on järjestää sellainen maaseutuelinkeinohallinto, joka organisaatiorakenteeltaan vastaisi tehtävien ja toimintaympäristön muuttuvia tarpeita, ja luoda riittävät edellytykset toiminta- ja tulostavoitteisiin perustuvalla maa- ja metsätalousministeriön ja sen alaisen maaseutuelinkeinohallinnon johtamiselle ja ohjaukselle.

Esitys liittyy valtion vuoden 1993 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

Valiokunnan kannanotot

Yleistä

Valiokunta pitää hallituksen esityksessä ilmaistuja tavoitteita julkisen hallinnon palvelukykyyn lisäämisestä poistamalla hallinnon monimutkaisuutta ja päällekkäisyyttä sinänsä hyvänä. Valiokunta toteaa kuitenkin, että vaikka hallituksen esityksessä on lakiehdotusten erityiseksi tavoitteiksi asetettu nykyaikaistaa ja keventää maaseutuelinkeinohallintoa, esitykseen sisältyy lähinnä organisatorisia muutoksia eikä niinkään organisaatiokevennyksiä.

Valiokunta edellyttääkin, että hallinto-uudistusta jatketaan organisaatiokevennyksillä, jotka johtavat konkreettisiin toimenpiteisiin hallinnon eri alojen koostamiseksi ja organisaation supistamiseksi. Ottaen lisäksi huomioon vallitsevan taloudellisen tilanteen ja maataloudessa tapahtuvan rakennemuutoksen valiokunta katsoo, että toimenpiteiden vaikutukset tulee ulottaa myös hallinnon alan henkilöstön määrään.

Vaikka uudistusesityksen tavoitteena on koota maaseutuelinkeinohallintoa, on uudistuksen ulkopuolelle jäänyt metsätaloutta koskeva hallinto kokonaisuudessaan. Valiokunta korostaa kuitenkin sitä, että maaseutuelinkeinohallintoa edelleen kehitettäessä sen eri osa-alat on otettava kokonaisuutaiseen tarkasteluun. Samalla siihen tulee sisällyttää myös maaseutua koskeva tutkimus- ja kehitystoiminta sekä maatalousneuvontaa koskevat kysymykset. Valiokunta pitää erityisen tärkeänä, että maaseutuelinkeinoihin liittyvän tutkimustoiminnan päällekkäisiä toimintoja karsitaan ja että maaseutuelinkeinonharjoittajien yrittäjäkoulutusta lisätään.

Maa- ja metsätalousministeriön alaisen aluehallinnon osalta esityksen tavoitteeksi on asetettu, että maaseutuelinkeinoja tukevat ja ohjaavat hallintoyksiköt kootaan mahdollisimman yhteinäisiin kokonaisuuksiin. Tältä osin hallituksen esityksessä on ehdotettu maaseutupiirien ja kalastuspiirien yhdistämistä. Valiokunnan hankkimasta selvityksestä on käynyt ilmi, että kalatalouteen liittyvien etujen valvonta voi yksittäistapauksissa joutua ristiriitaan maatalouteen liittyvien etujen kanssa.

Valiokunta edellyttääkin, että maatalouselinkeinojen aluehallinnon uudistuksessa mahdolliset edunvalvonnan ristiriidat maatalouden ja kalatalouden välillä

estetään asetuksella annettavilla säännöksillä.

Hallituksen esityksessä onkin todettu, että kalataloutta koskevista asioista ratkaisuvallta on asetuksella säädettävällä tavalla johtavalla kalastusbiologilla tai hänen sijaisellaan ja muilla kalatalousasiantuntijoilla.

Valiokunta korostaa edelleen sitä, että kalatalouden asiantuntemuksen turvaaminen maaseutuelinkeinopiirien hallinnossa edellyttää myös kalatalousasioita hoitavilta virkamiehiltä erityistä asiantuntemusta.

Valiokunta edellyttääkin, että maaseutuelinkeinopiirin virkojen kelpoisuusehtoja määriteltäessä tulee lakiin liittyvässä asetuksessa edellyttää johtavalta kalastusbiologilta ja kalataloussuunnittelijalta kala- ja vesibiologista luonnontaloudellista koulutusta ja hyvää perehtyneisyyttä kalatalousalan tehtäviin sekä kokemusta hallinnollisissa tehtävissä.

Esityksessä ehdotetaan perustettaviksi kasvintuotannon tarkastuskeskus sekä eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos. Valiokunta painottaa maaseutuelinkeinohallintoon liittyvien tarkastustoimintojen merkitystä. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että valvontajärjestelmät niin kasvintuotannon, eläinlääkinnän kuin elintarvikkeiden laadunvalvonnan osalta ovat riittävän tehokkaita, kun Euroopan yhdentymiskehityksen myötä kansainvälinen kauppa sekä elintarvikkeilla että maataloustuotannon tarvikkeilla lisääntyy lähivuosina. Ehdotuksessa laiksi kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta valiokunta on kiinnittänyt huomiota lakiehdotuksen 5 §:ään, jonka mukaan tarkastuskeskus voi vastaanottaa lahjoituksia tutkimustoimintaa varten. Korostetaan sitä, että eri yksiköissä tapahtuvaa päällekkäistä tutkimustoimintaa on vältettävä ja vähennettävä, valiokunta pitää tärkeänä, että lahjoitukset eivät saa johtaa sellaisen tutkimustoiminnan suorittamiseen, joka jo kuuluu jonkin toisen laitoksen, kuten maatalouden tutkimuskeskuksen, toimialaan.

Vastoin hallituksen esityksen perusteluissa lausuttua valiokunta katsoo saamansa selvityksen perusteella, ettei ehdotettu maaseutuelinkeinojen valituslautakunta täytä kaikilta osin niitä vaatimuksia, jotka Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artikla asettaa lainkäyttöelimelle. Valiokunnan hankkimasta selvityksestä on myös käynyt ilmi, ettei valituslautakunta myöskään täytä EY:n piirissä muodostuneita vaatimuksia oikeudesta saada asiansa tuomioistuimen käsi-

teltäväksi. Nämä kannanotot koskevat ehdotusta vain siltä osin kuin kansainväliset velvoitteemme koskevat sellaisia valituslautakunnassa käsiteltäviä asioita, joissa jatkovalitusmahdollisuutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei ole olemassa. Valiokunta pitääkin tärkeänä sitä, että oikeus hakea valituslautakunnan päätökseen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta turvataan riittävissä määrin. Vaikka lakiehdotuksen 7 §:ssä on tästä yleissäännös, tulee erityislakeja säädetäessä kuitenkin suhtautua pidättyvästi valitusrajoitusten asettamiseen.

Valiokunta edellyttää, että hallitus selvittää maatalousasioita koskeviin erityissäännöksiin jo sisältyvät valituskiellot ja ryhtyy toimenpiteisiin muutoksenhaun saattamiseksi kansainvälisten velvoitteiden mukaiseksi.

Nykytilaan verrattuna esityksessä ehdotettua muutoksenhaku-uudistusta ei sinänsä voida pitää huononnuksena oikeusturvan toteutumisen kannalta. Varteenotettavana valituslautakuntaa koskevana kehittämisvaihtoehtona valiokunta pitää sitä, että maaseutuelinkeinohallintoon kuuluvissa asioissa paikallis- ja aluehallintoviranomaisten päätöksistä valitetaan lääninoikeuteen. Tämä olisi sopusoinnussa sen muutoksenhakujärjestelmässä yleisesti vallitsevan kehittämissuuntauksen kanssa, jonka mukaan valitusasioiden käsittelyä siirretään hallintoviranomaisilta hallintotuomioistuimille. Valiokunnan hankkimasta selvityksestä on käynyt ilmi, että tällainen uudistus vaatii verrattain laajaa valmistelutyötä ja muun muassa sen selvittämistä, miten tarpeellinen alan asiantuntemus voidaan turvata lääninoikeuskäsittelyssä.

Valiokunta katsoo, ettei ehdotetusta valituslautakunnasta voi vähäisillä säännösehdoitusten muutoksilla muodostaa sellaista toimielintä, että se täyttäisi tuomioistuimelle asetettavat vaatimukset. Valiokunta on kuitenkin jäljempänä päättänyt esittämään eräitä muutoksia, joilla korostettaisiin lautakunnan riippumattomuutta ja tuomioistuimeen verrattavaa asemaa.

Hallituksen esitys sisältää myös ehdotuksia maatilatalouden kehittämisrahaston hallinnon uudistamiseksi. Rahaston varojen vuotuisen käyttösuunnitelman vahvistaisi vastedes maa- ja metsätalousministeriö. Varojen siirrosta rahastosta valtiovarastoon päätettäisiin valtion talousarviossa. Valiokunta korostaa rahaston merkitystä maatalouden rakennemuutosta edistävien toimenpiteiden toteuttamisessa. Valiokunta pitää tärkeänä, että rahaston varojen

käytöstä tuotannon tasapainottamistoimenpiteisiin voidaan vastaisuudessa luopua ja että varat voidaan kokonaisuudessaan käyttää maataloustuotannon rakenteen parantamiseen.

Valiokunnan muutosehdotukset

1. Laki maaseutuelinkeinohallinnosta

Valiokunta pitää tarpeellisenä tehdä lakiehdotuksen 5 §:ään sisältyvään viittaukseen maatalouden tutkimuskeskuksesta annettuun lakiin tarkentavan lisäyksen. Viittaus kohdistuu maatalouden tutkimuskeskuksesta annetun lain muuttamisesta annettavaan lakiin, joka on jo ollut eduskuntakäsittelyssä.

2. Laki maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksesta

Valiokunta esittää lakiehdotuksen 2 §:stä poistettavaksi 2 momentin, koska eduskunnalle ei ole vielä annettu momentissa mainittua lakiehdotusta koskevaa hallituksen esitystä.

3. Laki kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta

Valiokunta esittää lakiehdotuksen 9 §:ään tehtäväksi eräitä teknisiä muutoksia, jotka saatavat lainkohdan hallituksen esityksen perustelujen mukaiseksi.

4. Laki eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta

Valiokunta esittää lakiehdotuksen 9 §:n 2 momentin toiseen virkkeeseen lisättäväksi maininnan siitä, että valtion eläinlääketieteen laitokselta eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen viroiksi siirrettävät virat voidaan täyttää haettavaksi julistamatta.

5. Laki maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta

Valiokunta esittää lakiehdotuksen 1 §:ään tehtäväksi teknisen tarkistuksen.

Korostaakseen valituslautakunnan riippumattomuutta ja tuomioistuimeen verrattavaa asemaa valiokunta esittää, että lakiehdotuksen 2 §:n 3 momentista poistetaan siihen sisältyvä viimeinen virke ja lainkohtaan lisätään uusi 4 momentti, jonka mukaan valituslautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vaihtuva jäsen toimivat tuomarin vastuulla. Lisäperusteluna viimeksi mainitulle muutokselle valiokunta toteaa, että hallituksen esityksen mukainen lakiehdotus jättää jossakin määrin epäselväksi, koskeeko lainkohdan viimeinen virke myös pu-

heenjohtajia. Lakiehdotuksen 2 §:n 2 momentin osalta valiokunta korostaa lisäksi sitä, että puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan erityinen asema tulee ottaa huomioon, kun heille annetaan lainkohdan nojalla ministeriössä muita tehtäviä.

Korostaakseen edelleen valituslautakunnan riippumattomuutta asemaa valiokunta ehdottaa, että lakiehdotuksen 3 §:n 1 momentista ilmenevät määräykset valituslautakunnan jäsenille antaisi valtioneuvosto. Lisäksi valiokunta ehdottaa samalla perusteella, että lainkohtaan lisätään virke, jonka mukaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä tämän sijaisen oikeudesta pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuoma-

rinviran haltijoista on säädetty. Korostaakseen myös vaihtuvan jäsenen riippumattomuutta valiokunta esittää lakiehdotuksen 3 §:n 2 momenttiin lisättäväksi maininnan siitä, että vaihtuvat jäsenet määrätään etukäteen asiaryhmittäin.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvät 6. ja 7. lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina, sekä

että hallituksen esitykseen sisältyvät 1., 2., 3., 4., ja 5. lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki

maaseutuelinkeinohallinnosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 §

Tehtävien hoitaminen

Maa- ja metsätalousministeriö suorittaa ne tehtävät, jotka ennen tämän lain voimaantuloa on säädetty tai määrätty maatilahallituksen tehtäviksi, jollei niiden suorittamisesta säädetä toisin maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelu-

keskuksesta annetussa laissa (/), kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta annetussa laissa (/), eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annetussa laissa (/), maatalouden tutkimuskeskuksesta *annetun lain muuttamisesta* annetussa laissa (/) ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetussa laissa (/).

6 ja 7 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2.

Laki

maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Toimiala ja tehtävät

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 §

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)
(3 mom. *poist.*)

3 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Organisaatio

4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Muutoksenhaku

5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Tarkemmat säännökset

6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

7 ja 8 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3.

Laki**kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Toimiala ja tehtävät

1 ja 2 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Organisaatio

3 ja 4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Lahjoitusten vastaanottaminen

5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Muutoksenhaku

6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Tarkemmat säännökset

7 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

8 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

9 §

Tarkastuskeskuksen tulee, jollei maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetussa laissa (/) toisin säädetä, suorittaa ne tehtävät, jotka ennen tämän lain voimaantuloa on säädetty tai määrätty maatilahallituksen ja sen laitosten tehtäviksi (*poist.*) seuraavissa laeissa ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä (*poist.*): rehulaki (376/86), lannoitelaki (377/86), torjunta-ainelaki (327/69), siementavaran kaupasta annettu laki (669/75), kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annettu laki (896/77), nurmikasvien kylvösiemenhuollon turvaamisesta annettu laki (566/86), hukkakauran torjunnasta annettu laki (178/76), viljakauppalaki (580/78), kasvinsuojelulaki (127/81), metsänviljelyaineiston kaupasta annettu laki (684/79), taimiaineistolaki (663/91), siemenperunakeskuksen suojavyöhykkeestä annettu laki (1010/88) ja kemikaalilaki (744/89).

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

4.

Laki**eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Toimiala ja tehtävät

1 ja 2 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Organisaatio

3 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Asiantuntijat ja yhteistyösopimukset

4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Lahjoitusten vastaanottaminen

5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Muutoksenhaku

6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Tarkemmat säännökset

7 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

8 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

9 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Valtion eläinlääketieteellisen laitoksen virat siirretään eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen viroiksi, jollei virkaa lakkauteta. Sen estämättä, mitä valtion virkamieslain 8 §:ssä säädetään, virkojen siirtämiseen ei tarvita asianomaisten virkamiesten suostumusta. Virat voidaan täyttää ja lakkautettavan viran haltija voidaan siirtää soveltuvaa kyseisen laitoksen virkaan sitä haettavaksi julistamatta. Maatilahallituksen virkojen siirtämisestä vastaavasti eläinlääkintä- ja elintarvikelaitokseen säädetään maaseutuelinkeinohallinnosta annetun lain (/) 7 §:n 1 momentissa. Tässä momentissa tarkoitettut virat, valtion virkamieslain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja virkoja lukuun ottamatta, siirretään ja lakkauteaan maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä.

10 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5.

Laki**maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Käsiteltävät asiat

Maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä toimii maaseutuelinkeinojen valituslautakunta. Valituslautakunnalta haetaan valittamalla muutosta päätöksiin, jotka seuraavat viranomaiset ja yhteisöt antavat:

(1—6 kohta kuten hallituksen esityksessä)

7) lääninhallitus ja muu eläinlääkintähuoltoviranomainen asiassa, josta ennen tämän lain voimaantuloa annetun lain tai asetuksen nojalla valitetaan maa- ja metsätalousministeriölle tai sen eläinlääkintöosastolle.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

2 §

Kokoonpano

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Vaihtuvana jäsenenä toimii kulloinkin käsiteltäviin asioihin perehtynyt maa- ja metsätalousministeriön virkamies. (Poist.)

Valituslautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vaihtuva jäsen toimivat tuomarin vastuulla. (Uusi)

3 §

Jäsenten määrääminen

Valtioneuvosto määrää viiden vuoden toimi-

Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 1992

kaudeksi kerrallaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä tälle yhden tai useamman sijaisen. Heidän oikeudestaan pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijoista on säädetty.

Maa- ja metsätalousministeriö määrää etukäteen asiaryhmittäin, ketkä ministeriön virkamiehistä toimivat vaihtuvina jäseninä. Myös tarpeellinen määrä varajäseniä on tällöin määrättävä.

4—9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja S.-L. Anttila, varapuheenjohtaja Iivari, jäsenet Kalli, Kohijoki, Koski, Lahikainen, Ollila, Polvinen, Pulliai-

nen, Rajamäki, Riihijärvi (osittain), Rinne, Saapunki, Saario, Urpilainen ja Westerlund sekä varajäsenet Laakkonen ja Saastamoinen (osittain).

